REPREZENTAREA SOCIALĂ A EDUCAȚIEI INCLUZIVE LA ADOLESCENȚI

Elena GHERȚA, Facultatea de Psihologie şi Ştiințe ale Educației

For a child with special needs educational, attending a general education school is the greatest opportunity, if not unique, to integrate into society. So, more and more inclusive education include children with disabilities and more and more institutions accept inclusion. Proceeding from the fact that the specialists put a considerable effort to implement the inclusive education program in the educational environment, and in this field, they don't work just one day a month, but for several years, it was interesting for us to see what teenagers think about it, some of them being direct participants of the implementation of inclusive education program. After this research we conclusioned that the social representation of the concept of inclusive education regarding teenagers with CES is more concrete than for the teenagers with normal development; the first, they offered us after the application technique of „free association" associations such as equality, friendship, school-tailored, professional studies, acceptance, help, and the associations of adolescents with normal development offered: understanding, acceptance, help, friendship.

Ideea integrării copiilor cu dizabilități în şcoala publică a apărut ca o reacție necesară şi firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea şi reformarea condițiilor de educație pentru copiii cu cerințe educative speciale. Conform principiilor promovate în materie de educație de către organele internaționale, precum şi prevederilor incluse în Declarația drepturilor persoanelor cu dizabilități, se menționează că persoanele/elevii cu diferite tipuri de deficiențe au aceleaşi drepturi fundamentale ca şi ceilalți cetățeni de aceeaşi vârstă, fără discriminare pe motive de sex, limbă vorbită, religie, opinii politice, origine națională sau socială, stare financiară sau orice caracteristică a persoanei în cauză sau a familiei sale.

De asemenea, aceste persoane au dreptul la tratament medical, psihologic şi funcțional, la recuperare medicală şi socială, la şcolarizare, pregătire şi educare/reeducare profesională, la servicii de consiliere, la asistență pentru încadrare în muncă, precum şi la alte servicii care să le permită dezvoltarea şi manifestarea aptitudinilor şi capacităților de care aceştia dispun şi să le faciliteze procesul de integrare/reintegrare socială. Astfel, educația incluzivă oferă șanse egale pentru toți.

Cu siguranță procesul de educație incluzivă este unul foarte complex şi necesită o abordare serioasă şi bine gândită, din acest considerent procesul se produce greu, având şi obstacole, bariere atât pe plan extern, cât şi în plan mintal, adică ceea ce ține de barierile interne ale fiecărei persoane ce participă condiționat sau necondiționat la proces. Dar cu toate acestea, Republica Moldova a ajuns la performanțe destul de promițătoare, bazându-se pe practicile pozitive ale țărilor europene. Finalitățile educației speciale sunt acelea de

a crea condiții unei bune integrări sociale și profesionale a persoanei cu nevoi speciale. Un obiectiv important al şcolii incluzive îl reprezintă sprijinul acordat pentru menținerea în familie a copiilor cu CES.

Conform rezultatelor obținute în urma aplicării tehnicii asociațiilor libere, adolescenții cu CES au prezentat un spectru mai îngust de asociații privitor la termenul de educație incluzivă, elementele asociate au avut o frecvență mai mare decât la rezultatele prezentate de către adolescenții cu dezvoltare normală; au prezentat elemente cu conținut ambiguu doar patru la număr (**adaptare, comunicare, toleranță, colaborare**); a fost posibilă repartizarea lor în nuclee centrale și periferice; în baza calculării rangului fiecărui element a fost posibilă clasificarea acestora după importanța și semnificația pe care o are fiecare și, deci, la noțiunea de EI aceștia au avut o reprezentare concretă, astfel că pentru majoritatea acestora termenul reprezintă: **adaptarea şcolii la condițiile necesare** F-14; R- 3.26, ceea ce nu poate fi contestat. O școală incluzivă are ca cerință de bază adaptarea sa la normele existente pentru o adaptare bună a persoanelor cu CES. În al doilea rând, cu un rang înalt a fost enunțat termenul de **egalitate** F-15, R-3.2, ceea ce nemijlocit e necesar pentru acceptarea acestor copii de către ceilalți, de către profesori. Este foarte important ca ei să fie egali în drepturi și obligațiuni, trebuie să fie abordați egal și firesc. Educația incluzivă presupune socializarea, în primul rând, a copiilor, astfel ca copilul să aibă posibilitate să comunice cu semenii săi, să preia anumite comportamente dezirabile, deprinderi etc.

O explicație cu referire la rezultatele obținute poate fi faptul că adolescenții cu CES participă mai mult la diverse traininguri ce țin de programul de educație incluzivă, unde sunt informați în privința problemei date, sunt la curent cu ceea ce se face pentru a încuraja acest proces; în linii generale, sunt participanți direcți, pe când adolescenții cu dezvoltare normală nu manifestă un interes atât de mare față de procesul de incluziune.

La moment, educația incluzivă este un termen nou, abia perceput în societate, nefiind pe deplin conştientizat, dar reieşind din activitatea câtorva ONG-uri și a câtorva echipe de specialişti care lucrează în acest domeniu și care obțin succese. Cât de mici nu ar fi aceste succese, ele ne bucură pe fiecare în parte, fie că suntem pedagogi, părinți sau specialişti în domeniu. Atunci când într-o țară organizațiile nonguvernamentale obțin experiențe pozitive într-un domeniu sau altul, acest fapt este un indicator că societatea civilă este activă.

Recomandat
Rodica PASCARI, lector